

Astuts o espavilats?

written by Jaume Gras i Bartrolí | 20 de maig de 2022

No hi ha res com ser astuts, catalans! Ja ens ho deia el senyor Mas. Tots sabem què vol dir l'astúcia a la catalana. A grans trets, ser astut, a la Catalunya borbònica del postfranquisme vol dir saber aprofitar les oportunitats, ni que procedeixen dels actes més miserables i execrables perpetrats, no cal dir-ho, en contra nostra. L'astúcia de la qual ens parlen els autonomistes ja no té res a veure amb la desenvolupada a la batalla del Cefís (Grècia-1311) contra els francesos. La Gran Companyia Catalana es trobava en minoria, però en aquest cas sí que el seu comportament fou astut i intel·ligent i derrotà l'exèrcit franc estrepitosament. Com també ho van ser, uns quants segles més tard, uns quants polítics d'Arenys de Munt que amb una idea força van saber generar el moviment de l'1-0.

L'astúcia contemporània persegueix sobretot fer veure a la *bona gent* que de tot, fins i tot del nostre patiment, en podem treure profit. Que espavilats que som, oi?

El bo i millor de l'astúcia es pot resumir en allò que deia el molt honorable Jordi Pujol. "Si ens escupen (a Madrid es referia, evidentment) has de fer veure i dir que està plovent". Fantàstica l'ocurrència servil del nostre millor president regional d'ençà dels governs d'ER amb la FAI o el PSUC durant la Guerra d'Espanya. Tot un exemple per a la catalanitat.

L'astúcia també la va demostrar el president republicà, que amb el temps esdevingué marquès borbònic, una fatxenderia que el seu biògraf oficial ha volgut relativitzar com si el senyor Tarradellas fos en realitat un altre geni català de l'Empordà que feia filigranes estrambòtiques i ocurrents.

Aquest mateix president tenia tantes ganes de reconciliar-se

amb l'Espanya eterna que quan va aterrar després del llarg exili no va tenir inconvenient a fulminar el gentilici del seu país tot i haver mantingut durant tants anys la flama sagrada de la institució. Una institució –l'autonòmica, no la medieval que pertanyia a un estat sobirà– que tots sabem que era republicana i que, com aquell qui res es va convertir en borbònica. Més astúcia, impossible.

Els “ciutadans de Catalunya” que ell va acceptar tan acríticament, o no, el dia del seu retorn, fou la certificació, davant de milers de bons homes que l'aclamaven, que la catalanitat tal com s'entenia des que érem conscients de ser-ho havia mort. Una frase que semblava tàctica i astuta però que el temps ens ha demostrat com de substancial hi havia per justificar el comportament dels “nostres” en relació amb la catalanitat.

Encara no feia vint anys havien aparegut dos milions de ciutadans castellans i, ja se sap, calia desenvolupar novament una ocurrència per inventar-se un *isme* que servís per continuar el llarg camí cap al no-res. N'hi va haver-hi moltes més. El criollisme hispà, o nacional criollisme, és el concepte màgic que tant fa trempar als nostres diletants hipòcrites: des del falangisme tou fins a l'esquerra metropolitana, comunistes inclosos. “Adaptar-se o morir”, deu ser el lema que tenen gravat al parietal.

La darrera gran demostració d'astúcia a la catalana es va produir durant el judici a Madrid i es va retransmetre *urbi et orbi*. Fou quan els “nostres” homes del procés, que s'havien compromès a dur-nos a la llibertat republicana, van declarar en castellà davant del senyor Marchena, encara no se sap ben bé perquè, però ens ho imaginem.

Probablement devien seguir els consells tècnics dels advocats de prestigi, ni que fossin espanyolíssims, per demostrar que ells no eren sectaris amb la llengua castellana (?), la mateixa que van fer servir per enviar-los a galeres per

organitzar un referèndum. Que ells eren bilingües i bla, bla, bla... novament l'astúcia... novament l'estafa.

El que sí que hem pogut saber més tard, dit pel mosso d'esquadra Albert Donaire, que també va haver de passar pel sedàs del Suprem, que el seu advocat, que també ho era del president d'Òmnium-lluïtes compartides, li va suggerir que no se li acudís parlar tota l'estona en català per no posar en dubte o malament al senyor Jordi Cuixart. Tots recordem la lliçó de bilingüisme, amb el català a baixa, que tant ell com la resta d'encausats, tots, van donar als jutges i a l'audiència televisiva catalana... per astúcia.

A l'Albert Donaire me l'haig de creure, entre altres coses perquè cap dels polítics que van seure davant del senyor Marchena encara no han donat gaires explicacions al respecte i si ho ha fet ha estat amb la boca petita.

Continuem. La senyora Carme Junyent, molt contrària fins fa només quatre dies amb el comportament i laxitud del Govern, també ens recepta astúcia des del nou observatori que ha de detallar, descriure, i em fa la pinta que emblanquinar, el genocidi lingüístic promogut des de Madrid amb l'excelsa inoperància dels adaptatius locals. La senyora Junyent presideix un d'aquests consells que es creen per contemplar i diagnosticar la nostra mort i per elaborar informes que aniran lògicament a un calaix com succeeix amb els que sovint es fan per saber quants milions ens furten cada dia. Tothom ja ho sap. El que no saben és què fer amb tanta informació repetida més enllà de denunciar-ho periòdicament al mercat interior sentimental. Podrien crear una càtedra!

El que es desprèn de les declaracions a la premsa amiga de Madrid, i a *Vilaweb*, és que no té, tot i el seu indubtable coneixement, gaire receptes per evitar la minorització de la llengua a l'escola. És una minorització que va en paral·lel –això ho dic jo– a la mateixa reducció dels indígenes al país: tant alumnes, com mestres, com jugadors de futbol, capellans o

infermeres. Tant se val. Per això venen ara des d'Andalusia, l'any 2022, i treballen als nostres hospitals sense saber ni un bri de català. Més astúcia, impossible. El que és més important és que la gent tingui un bon servei de sanitat, venen a dir els més cínics del Departament de Salut. Això del català, és un *lujú*...

La presidenta del Consell Assessor sobre la llengua en perill de desaparició també ens diu, literalment, que "cal ser més llestos que ells", sense aclarir qui són ells. Si parla de l'Estat de Madrid que ens vol fosos des de fa segles o dels seus col·laboradors a Barcelona, els que fan la feina bruta per acció o omissió des del Govern regional. Cada cop que algú diu a la llum del dia que hem de ser més astuts o més llestos que ells, hi veig molta frustració i m'imagino a qui ho diu fent una picadeta d'ull com si es tractés d'una noia Bond.

Ella mateixa, però, té la valentia de denunciar que ja fa vint anys que no s'ha fet res des del departament d'Educació/Ensenyament. Deixadesa absoluta. Si fem números, coincideix amb l'arribada del memorable Tripartit que ens va excitar a tots amb el canvi d'Estatut, un canvi que hem pogut comprovar perquè ha servit, per ara, i que desvela també perquè el PSOE local s'hi va posar tan bé. Finalment ha servit per intervenir a l'educació des de la Justícia. Política lingüística feta des de l'Estat Espanyol.

Entremig, val la pena fer memòria i recordar també que un dels consellers d'Educació del moment era el socialista Ernest Maragall, ara home bandera d'ERC, que patia perquè els nois i les noies d'Olot no parlaven gaire bé el castellà. Tant li fotia que els de Badia o Sant Vicenç dels Horts en prou feina sabessin ni dir adeu. Si és que ho diuen algun cop.

Segons les dades de la senyora Junyent, la deixadesa de funcions també esquitxa, ves per on, a la senyora Irene Rigau que ara està tan contenta d'haver arribat a un acord amb els socialistes i els comunistes, que a la fi, sembla que és del

que es tracta. Eixamplar la base ni que sigui cap al suïcidi. Ara entenc el que vol dir això de les lluites compartides. Esquitxar a tothom per justificar el fracàs i la inoperància. Salvar la seva pell, entre tots. Solidàriament.

En relació amb tot això del naufragi del català a l'escola també fa molta gràcia aquest enginy tan genuí dels desideratums ocurrents. Tothom vol ser com en Francesc Pujols i això resulta molt difícil perquè aquell temps ja no tornarà mai més. No hi ha les condicions per generar nous Pujols.

“Jo ja firmaria amb el 75 per cent de les classes en català” diuen molts amb pretesa ocurrència (?). També ho fa la senyora Carme Junyent –suposo per obrir-nos una porta a l'esperança– com si una cosa no anés lligada a l'altra. Si hem arribat a aquest punt de desori i mala praxi, desconeixem perquè ara, quan et carden a la cara una bufetada tan insolent, hem de confiar que els mateixos inspectors, ara sí, facin un esforç sobrehumà i sobretot rebin ordres i s'encarin amb els professors díscols davant la nova situació que no és altra que la d'introduir més pólvora a les escoles. Tenen tots els calés del món. Tenen tot el temps del món, com s'ha pogut comprovar, per sembrar la mala bava. Són un estat. Això és un estat amb mentalitat d'estat i mala bava.

Els nostres mestres es veuran obligats a cedir perquè ja han vist que els gestors del gueto cedeixen a tot. Per què un director d'escola de Viladecans, ni que hi estigui a favor, es jugarà una sanció per la llengua catalana si el senyor Jonqueres es va esquerdar, lingüísticament parlant, a la primera de canvi davant del Suprem? Mal exemple.

Com ja s'ha dit altres vegades, els focs es preveuen a l'hivern i el foc de la desaparició de la llengua catalana i la prevenció del foc que arrasa i arrasará amb la catalanitat del país s'havia de preveure trenta anys abans, sobretot tenint en compte quina era la situació heretada dels anys 60 i 70. Aquesta és una feina important que no es pot deixar en mans de segons qui. Ni nivell, ni convenciment.

Astuts i espavilats